

MÁRIA CHLEBANOVÁ FOTO ARCHÍV

Misionár je často obohatený viac...

SESTRU RAFAELU OSF POZNAJÚ VEĽMI DOBRE, NIELEN ŠTUDENTI GYMNÁZIA SV. FRANTIŠKA V ŽILINE, KDE UČÍ NEMČINU, ALE AJ OBYVATELIA RAJECKEJ LESNEJ, ODKIAĽ POCHÁDZA. A TAKISTO ĽUDIA Z KIRGIZSTANU, KDE NIEKOĽKO MESIACOV PÔSOBILA AKO MISIÓNÁRKA.

V roku 2003 zložila sr. Rafaela, vlastným menom Anna Zvrškovcová, po deväťročnej formačnej príprave doživotné sľuby v Kongregácii školských sestier sv. Františka. Sestry františkánky, ako ich bežne voláme, pôsobia aj v Strednej Ázii – v Kazachstane a v Kirgizstane. Vždy, keď sestry prichádzajú z týchto krajín, rozprávajú o svojich skúsenostiach a zážitkoch. Sestru Rafaelu veľmi zasiahli správy o biede ľudí žijúcich v týchto oblastiach a postupne v nej silnela túžba pomáhať. Rozhodnutie dozrelo, a tak požiadala predstavenú o dovoľenie prijať službu na misiách.

MAJÚ MÁLO, ALE...

V lete 2009 už sr. Rafaela strávila letné prázdniny v komunite sestier v meste Karaganda v Kazachstane. Práca bola pestrá, vypomáhala v domácnosti, čiastočne v administratíve na biskupskom úrade, spolu s tamojším kňazom navštívila niekoľko okolitých dedín. Jej misia pokračovala v auguste 2010 v krajine pre mnohých menej známej – v Kirgizstane. Rok pôsobila v hlavnom meste Bishkek. Jej hlavným poslaním bola práca s mládežou – pravidelné týždenné stretnutia, duchovné obnovy, prí-

prava na svetové dni mládeže. Raz do týždňa chodila do detského domova, kde mali sestry hodiny ručných prác pre deti prvého stupňa základnej školy. Popritom pomáhala pri aktivitách s deťmi na dedinách tzv. pasjolkoch – tu učila nemčinu, pomáhala pri udržiavaní kostola a, samozrejme, robila všetky bežné práce v ich malej domácnosti. Sestry sú prítomné v Kirgizstane od roku 1998. V súčasnosti tu pracujú sr. Viktima, sr. Bohumila (v Bishkeku), sr. Simeona a sr. Lea (v Talase).

Sr. Rafaela si rada spomína na jednu udalosť, keď chcela zaplatiť istej veriacej za ušitie sukne, a tá odmietla. Prítom bola chorá a určite by sa jej peniaze zišli. Odmietla, lebo nemohla kvôli chorobe pomáhať pri letných táboroch a aktivitách v kostole, tak chcela setrám aspoň takto pomôcť. S týmto sa stretávala často – ľudia majú málo, ale vedia sa podeliť.

NEZNÁMY KIRGIZSTAN

Na území Kirgizska žije mnoho národov a národností, väčšina je Kirgizov, možno tu však stretnúť veľa Rusov, Uzbekov, Číňanov, Kórejcov, Turkov... Ľudia sú srdeční, veselí, priateľskí a pohostinní, no mentalita tamojších ľudí je predsa iná ako naša. „Pre nás Európanov je typické ustavičné ponáhľanie sa, pozeranie na hodinky. Tam sa chvíľami zastavil čas a niečo ako napríklad cestovný poriadok MHD tam neexistuje. Myslím si, že som človek dosť presný a zodpovedný, preto bolo pre mňa niekedy ťažké prijať, že niekto neprišiel načas, alebo vôbec, a ani sa neunúval mi to oznámiť alebo vysvetliť,“ horoví sr. Rafaela. Kirgizstan je nádherná krajina. Svedčí o tom i reakcia študentov, ktorým sr. Rafaela ukazovala fotografie zo svojej misie. Boli nadšení rozprávkovou prírodou Kirgizstanu. Nádherné hory, ľadové jazerá, množstvo riek a najrozlič-

„NAUČILA
SOM SA VIAC
„POSTÁŤ“...“

nejších živočíchov. Kontrasty života ľudí nájdeme i tu – ľudia žijúci vo veľkej biede a zopár jednotlivcov žijúcich v luxuse. Obyčajní ľudia sa tu zaoberajú prevažne poľnohospodárstvom – chovajú ovce, kone, dobytok. Pestujú rôzne plodiny – tabak, bavlnu, citrusy, na juhu krajiny dopestujú veľmi kvalitnú ryžu.

V minulosti boli Kirgizi kočovnými pastiermi, a tak žili v stanoch – okrúhlych jurtách, pozostávajúcich z ľahkej drevenej konštrukcie a plstovej rohože. Je to typické pôvodné obydlie, ktoré možno vidieť i dnes. Aj dnes sa celé rodiny presúvajú počas letných mesiacov na vysokohorské lúky a žijú na nich spolu so stádami koní, oviec, dobytku.

I v tejto krajine nájdeme mnoho typických zvykov a tradícií. „Keď vás pozvú na slávnosť, môžete čakať, že vás ponúknu netradičným jedlom, často pripraveným z bara-

niny. Dôležité je neodmietnuť ponúknuté jedlo a dať si aspoň kúsok,“ hovorí sr. Rafaela. Možno sa tu stretnúť tiež s tzv. „kradnutím nevesty“, no nie v našom ponímaní – počas svadby. Keď si chlapec vyhlíadne dievča, vôbec ho nemusí poznať, ukradne ju a ak ju do niekoľkých dní nenájdu, stane sa jeho ženou.

Ľudia tu jedia jednoducho. Tradičným chlebom je tzv. lepjoška. Chuťou je dosť podobná nášmu chlebu a pečie sa prilepená vo vnútri pece, ktorá má na vrchu okrúhly otvor.

KVAPKA V MORI UTRPENIA

Väčšina obyvateľov Kirgizstanu sa hlási k islamu a okolo 20 percent k pravoslávnej Cirkvi. Okrem toho je tu množstvo rôznych kresťanských cirkví. Katolícke náboženstvo patrí medzi menšinové, skôr okrajové – je tu iba niekoľko stoviek katolíkov. Mnohí sú potomkami Poliakov, Nemcov, Ukrajincov, ktorých sem v stalinských časoch vyviezli. Pracuje sa s nimi v tých oblastiach, kde žijú, noví prichádzajú zriedka a verejná evanjelizácia je tu zákonom obmedzená. Okrem Kongregácie sestier sv. Františka sú tu prítomní jezuiti, jeden diecézny kňaz a otec biskup. Jezuiti sú na juhu krajiny v meste Jalal-Abad, jeden pôsobí v meste Talas. Na jazere Issyk-kul postavili dom, kde sa

konajú, najmä počas leta, rôzne tábory a iné aktivity pre deti, mládež i dospelých.

Sr. Rafaela verí, že svojou prítomnosťou tiež obohatila komunitu, v ktorej žila a prispela k pokračovaniu katolíckeho diela v tejto krajine. Naďalej udržiava kontakt so sestrami a známymi v Kirgizstane a snaží sa aspoň takto na diaľku im byť „na blízku“ obetami a modlitbami. Počas prázdnin sa však do Kirgizska vybrala opäť, rada sa stretla s priateľmi, a pomohla sestrám. O misiách sr. Rafaela hovorí: „Pre mňa misie znamenajú deliť sa o to, čo som dostala s tými, ktorí to potrebujú. Často je misionár obohatený viac ako tí, ktorým pomáha. Keď človek vidí radosť a nádej v očiach tých, ktorým slúži, chápe, že to má zmysel. I keď to mnohokrát vyzerá, akoby naša služba bola iba malou kvapkou v mori biedy a utrpenia. Misie v zmysle ohlasovania radostnej zvesti určite majú zmysel, aj keď nezriedka je naše svedectvo obmedzené iba na odpovede na otázky, ktoré provokujeme svojím spôsobom života. Práve cez odovzdávanie viery môžeme prinášať nádej a môže rásť láska. Služba na misiách zmenila môj pohľad na svet, na problémy, na život... Veci, ktoré som kedysi pokladala za podstatné, stali sa druhoradými, naučila som sa viac „postáť“ a počúvať iných. Získala som krásne nové vzťahy, mohla som sa deliť o svoju vieru, a tá zároveň vďaka tomu rastie...“ ■

